

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks: 73 19 91 01
Besøksadresse: E C Dahls gt 10

Saksbehandler
Tor Sæther
Fylkesmannen

Innvalgstelefon
73 19 92 82

Vår dato
18.06.2014
Deres dato
30.05.2014

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2013/7717-421.4
Deres ref.

Bjugn kommune, Rådhuset
Alf Nebbs gate 2
7160 BJUGN

Tilbakemelding - vurdering av geologisk formasjon - Gullvika industriområde - Bjugn kommune

Viser til brev fra Bjugn kommune, datert 30.05.2014, hvor kommunen ber om tilbakemelding fra Fylkesmannen vedrørende vurdering av geologisk formasjon (spylerenne) i Gullvika i Bjugn kommune.

Fylkesmannen har vært i kontakt med NGU og i epost datert 11.06.2014 ba vi NGU svare på følgende spørsmål:

1. Helt kort, hvordan er en slik spylerenne skapt?
2. Vi har tidligere fått beskrevet denne spylerenne som helt spesiell. Hvorfor er den så spesiell?
3. Hvor vanlig er slike forekomster i Trøndelag? Kjenner dere til andre slike forekomster?
4. Bjugn kommune har et ønske om å etablere et industriområde i Gullvika og ønsker å sprengte bort fjellknausen med spylerenne. Vi skal gjøre en vurdering av verdien av spylerenne opp mot verdien av et industriområde. Kan dere hjelpe oss med en verdisetting av spylerenne?

NGU svarer følgende i epost datert 12.06.2014:

1. Rennene der refereres til opptrer sammen med jettegryter i en steil fjellvegg. Lokaliteten ble besøkt den 23.04.2014 av flere forskere fra Norges geologiske undersøkelse etter at Stein Johansen, NTNU hadde gjort oss oppmerksom på fenomenet. Johansen deltok også på denne befaringen. Rennene er såkalte p-former eller plastiske former. De ble dannet under siste istid, sannsynligvis mot slutten av istida mens isen var i ferd med å smelte tilbake. De er dannet av smeltevann under høyt trykk under innlandsisen i kontakten mellom is og berggrunn. Mest sannsynlig var det et høyt innhold av sedimenter i dette vannet, dvs. at det nærmest var en høytrykks gjørmestrøm som slipte/eroderte ut disse formene. I dag er det halvdelen av formen vi kan se. Den andre halvdelen ble utviklet i isen som altså har smeltet bort for tusenvis av år siden. Jettegrytene som også finnes i området, er også dannet av vann under breen som har gått i en virvel med stein og sand som slipemiddel. Fenomenene som er beskrevet her må ikke forveksles med skuringsstriper og rundsva. Disse

er dannet direkte av is som beveger seg over berggrunnen med stein fastfrosset i isen. Disse steinene fungerer nærmest som kornene i et sandpapir. Forekomst av slike er adskillig vanligere enn p-former, men kan kanskje i noen tilfeller forveksles med slike da det finnes overgangsformer.

2. P-former finnes andre steder i Norge, men kan ikke sies å være svært vanlige. Spesielt for rennene i Gullvika er at de er tilnærmet vertikale, dvs. at gjørmestrømmen som dannet disse gikk opp eller ned. Andre lignende vi kjenner til er tilnærmet horisontale.
3. Vi er ikke kjent med at det finnes tilsvarende renner i Trøndelag. Jettegryter derimot er svært vanlige. Andre typer mer bølgende p-former er bl.a. beskrevet i Steinkjer-området.
4. Det som her er beskrevet er et vakkert og ganske sjeldent naturfenomen. Det er et vitnesbyrd om store naturkrefter som var i sving ved slutten av siste istid. Forholdene i dag er helt annerledes. Uten is til stede, vil ikke rennende vann kunne opptre i bergveggen der p-formene finnes, og slett ikke under det trykk det her må være snakk om. Som sagt, det finnes p-former flere steder. Selv om disse er vertikale, mener jeg ikke man kan si de har nasjonal verdi. Regional verdi mener jeg de har.

Denne vurderingen fra NGU samsvarer ikke med Bjugn kommunes tidligere vurdering i saken. Fylkesmannen ber om at Bjugn kommune gjør en ny vurdering av saken i lys av NGUs vurderinger.

Alf Petter Tenfjord (e.f.)
direktør

Tor Sæther
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.